

SAKSFRAMLEGG

Samhandlingsprosjekt - eldre med skrøpelighet

Utvalgssak	Utvalg	Møtedato
	Formannskapet	03.04.2025
	Kommunestyre	10.04.2025

Kommunedirektørens innstilling:

Kommunedirektøren anbefaler formannskapet å gi følgende innstilling til kommunestyret:

1. Helsesamarbeidet i Ringeriksregionen sammen med Ringerike sykehus HF søker regionale samhandlingsmidler med mål om å iverksette et pilotprosjekt for å etablere tverrfaglig personsentrert helseteam (senere omtalt som PSHT) for eldre med skrøpelighet i regionen. Prosjektet har som mål å tidlig identifisere, forebygge funksjonstap og bedre samhandling mellom samhandlingsnivåene i helsetjenesten.
2. Det etableres et prosjektsamarbeid med fastleger, hjemmetjenestene og spesialisthelsetjenesten for å sikre en helhetlig innsats.
3. Prosjektet er planlagt med fullfinansiering gjennom tilgjengelige samhandlingsmidler fra Sentralt Samarbeid styre (SSU) felles Helsefellesskap. Dersom prosjektet ikke oppnår fullfinansiering i prosjektperioden, vil kommunene samlet, fremme ny politisk sak hvor det presenteres forslag om kommunal finansiering av prosjektet etter gjellende fordelingsnøkkel i Helsesamarbeidet. Dette vil være avklart innen 2. tertial 2025.

Begrunnelse

Kommunedirektørens innstilling om å etablere et prosjekt om tverrfaglig personsentrert helseteam for eldre med skrøpelighet i Ringeriksregionen, vil være et viktig og nødvendig tiltak for å møte de fremtidige demografiutfordringene Krødsherad står ovenfor i årene som kommer.

Saksopplysninger

Andelen eldre med skrøpelighet øker, og disse pasientene har sammensatte behov som krever tverrfaglig innsats for å sikre god livskvalitet, redusere sykehusinnleggelser og opprettholdelse av funksjon. I 2021 ble 140 648 personer i Norge definert som skrøpelige eldre, hvorav 66 % var kvinner og 34 % menn. Med en aldrende befolkning forventes antallet skrøpelige eldre å øke betydelig i årene som kommer, noe som stiller større krav til helse- og omsorgstjenestene, både nasjonalt og lokalt.

For å møte denne utfordringen anbefales det at kommuner og spesialisthelsetjenester sammen med fastleger samarbeider om pasientens helsetjeneste. Helsesamarbeidet i Ringeriksregionen (Ringerike, Jevnaker, Hole, Modum, Sigdal og Krødsherad) sammen med Ringerike sykehus HF har i

Helsefellesskapet og Lokalt samarbeidsutvalg et felles ønske om et regionalt samhandlingsprosjekt, hvor et personsentrert helseteam (PSHT) etableres i samarbeid mellom kommune, spesialisthelsetjenesten og fastleger.

Prosjektet bygger på erfaringer fra lignende modeller i Norge og skal piloteres i én kommune (Ringerike kommune) før det utvides til de andre kommunene i regionen (Modum, Sigdal, Krødsherad, Hole og Jevnaker). Erfaringer viser betydelige gevinster, inkludert redusert behov for sykehusinnleggelser, kortere liggetid, færre overliggere og bedre pasientopplevelser.

Det er også relevante synergier mellom dette prosjektet og det kommende prosjektet «Legevakt på hjul», som nå er i oppstartsfasen. Denne tjenesten skal gi et bedre legevaktstilbud i pasientens hjem, hvor vurderinger og behandling i hjemmet har som mål å forhindre unødvendige sykehusinnleggelser.

Bakgrunn

Skrøpeligheit er ikke en diagnose, men en tilstand som beskriver redusert fysiologisk reserve og økt sårbarhet for stressfaktorer. Den kjennetegnes av nedsatt muskelstyrke, redusert mobilitet, økt risiko for fall, kognitiv svikt og høy sårbarhet for akutt sykdom. Tilstanden kan føre til økt behov for helsetjenester og redusert evne til å mestre daglige aktiviteter, noe som gjør tidlig identifisering og målrettede tiltak avgjørende for å opprettholde funksjon og livskvalitet.

Forskning viser at tidlig identifisering og målrettede tiltak kan:

- Forebygge funksjonssvikt og behov for institusjonsplass.
- Redusere antall sykehusinnleggelser og reinnleggelser.
- Øke pasientens selvstendighet og livskvalitet.

Nasjonale føringer, inkludert Nasjonal helse- og samhandlingsplan 2024–2027 og Bo trygt hjemme-reformen, understreker viktigheten av samarbeid mellom kommuner og sykehus for bedre oppfølging av eldre med skjøpeligheit. Prosjektet er forankret i helsefellesskapet mellom kommunene i Ringeriksregionen og Midt-Buskerud samt Ringerike sykehus HF.

Etablering av et PSHT kan bidra til:

- ✓ Tidlig oppdagelse av skjøpeligheit og målrettede tiltak før funksjonsfall oppstår.
- ✓ Bedre koordinering av tjenester mellom spesialisthelsetjenesten, fastleger og kommunale tjenester.
- ✓ Redusert press på akuttjenestene, ved at flere eldre kan få riktig hjelp i hjemmet eller i kommunen.
- ✓ Økt livskvalitet for eldre, gjennom forebyggende tiltak og økt selvstendighet.

Beskrivelse av tiltak i prosjektet

Prosjektet innebærer:

- Etablering av et tverrfaglig team bestående av spesialsykepleiere, fysioterapeut, ergoterapeut, farmasøyt, geriater og fastleger finansiert av kommuner og spesialisthelsetjenesten.
- Bruk av vurderingsverktøy som Clinical Frailty Scale (CFS) for systematisk kartlegging.
- Forebyggende og proaktiv oppfølging av eldre i risiko for funksjonssvikt.

- Utvikling av strukturerte pasientforløp ("Hjem til Hjem") for bedre overgang mellom sykehus og kommune.
- Kompetanseheving av helsepersonell gjennom e-læring, kurs og tverrfaglige fagmøter.

Juridiske forhold

Prosjektet er i tråd med Helse- og omsorgstjenesteloven § 3-1 om kommunens ansvar for nødvendige helse- og omsorgstjenester og Spesialisthelsetjenesteloven § 2-1 om samarbeid mellom tjenestenivåene.

I tillegg følger prosjektet føringer i Nasjonal helse- og samhandlingsplan 2024–2027, som vektlegger helhetlige tjenester for eldre med skrøpelighet.

Økonomiske forhold

For pilotprosjektet foreslås en samlet ramme på 4 548 330 kroner i år 1, økende til 5 696 660 kroner i år 2 og 5 496 660 kroner i år 3. Finansieringen i prosjektperioden dekker:

- Lønnskostnader for prosjektleder og teammedlemmer.
- Kompetanseheving: Utvikling av e-læringsprogrammer, kurs og faglige møteplasser.
- Kartleggingsverktøy som Clinical Frailty Scale (CFS).

Det er søkt midler fra Sentralt Samarbeidsutvalg (SSU). Dersom prosjektet ikke mottar full finansiering, anbefales det at tiltaket likevel prioriteres og finansieres gjennom kommunenes og sykehusets budsjett for 2026. Dersom prosjektets måloppnåelse er god, er det et mål å implementere tjenesten i ordinær drift fra 2029. De totale kostnadene er det for tidlig å si noe om, men har som mål å gjenspeiles i prosjektets kostnadsramme.

Kommunedirektørens vurdering

Kommunedirektøren mener at endringene i demografien med flere eldre og færre i yrkesaktiv alder er en av de største utfordringene kommunen står overfor i de kommende årene. Derfor er det viktig å finne gode samarbeidsmåter mellom ulike deler og nivåer av helsetjenesten og jobbe på en annen måte enn vi har gjort tidligere. Prosjektet med skrøpelige eldre søker å finne løsninger som kan møte denne utfordringen og gi denne økende pasientgruppen et tilbud som kan både være mer effektiv og gi gevinster som bedre kvalitet ved å forebygge funksjonssvikt, samt spart tid og unngåtte kostnader i form av reduserte innleggelser i institusjoner. Det er viktig at vi som kommune deltar i slike prosjekter og dermed utvikler våre tjenester.